

Hestvika/ Råsegedde og Klubben/ Lunndo

Av Finn Rønnebu

Hestvika med ytterpunktene Klubben og Lappislauta hører med til den store strøm av gårder som ble skyldsatt i 1770-åra. Det var på høsttinget i 1776 at ”Hestvigen” ble skyldsatt til 6 mark. Vi kan ikke være skråsikre på hvem den første var, men mye tyder på Torber Harrelsen mot slutten av sitt aktive liv bodde i Hestvika. I et hvert fall fikk hans yngste sønn, **Lars Torbersen**, den første bygselen i 1793 etter at han året i forveien var blitt gift med **Caren Paulsdtr** som trolig var fra nabogården Ness. Ved folketellinga i 1801 var husstanden blitt til seks personer, og Lars betegnes som ”Find og Husmand med Jord”. To av barna, Erland og Anders giftet seg på Storå, men fikk ingen etterkommere. Så ble ingen kontinuitet i Hestvika etter Lars. Vi vet lite om bruksstørrelsen på dette tidspunkt, men matrikelnummer 114, ”Hæstviig” hadde ved fastsettelsen av jordavgiften i 1802 en oppsitter og det ble slått fast at bruket ikke hadde noen ”Herligheder”, så middelverdien ble satt til 8 riksdaler.

Ved matrikkelarbeidet i 1818 er ”Besidderens Navn” i Hestvika **Jacob Troensen**. Denne Jacob knytter det seg også noe usikkerhet til. Han var født mellom 1773 og 1777. Foreldrene var Tron Jacobsen og Anonette Andersdtr som bodde på Kjopsnes. Jacob var gift med enken Ane Pederstdtr som var 50 år gammel i 1801. Det finnes ingen dokumenter som tyder på at Jacob på noe tidspunkt var formell bygsler av Hestvika. Jacob Troensen døde i Hestvika i 1831. Uansett tyder alt på at han drev gården en tid før 1818 og fram til sin død i 1831.

I Hestvika kunne det i 1818 såes ¾ tønne bygg som skulle gi fire fold. Bruket maktet to kyr og 6 sauer. Havnegangen og jordsmonnet ble karakterisert som god, og

som ellers i Indre Tysfjord var det ”dagligt Fiskerie ogsaa ved denne Gaard” .

Vi må anta at Lars og familien hans drev gården til et stykke inn på 1800-tallet. Det var ingen formell bygsler fra 1826 og fram til 1840 da **Jacob Lind** kjøpte gården for 18 speciedaler. Lind bygslet den videre i 1841 til en viss **Christopher Nielsen**. Dette er en person vi ikke vet noe som helst om. Så for den saks skyld kan han ha vært en ”stråmann” for Lind, men uvisst av hvilken årsak. Det er iallfall ingenting som tyder på at Christopher Nielsen på noe tidspunkt bodde i Hestvika.

Ole Andreas Olsen, fra Kjopsnes, overtok i 1850 gården Hestvik med Klubben (114/nå løpenummer 192) og fikk et såkalt auksjonsskjøte. Auksjonsskjøte ble utstedt etter konkurser. Kjøpet kostet Ole 36 speciedaler og 36 ort. Ole drev gården i Hestvika på 1850-tallet, men allerede i 1859 ble den solgt til lensmann **Hans Kjelsberg** i 1859, også denne gang som følge av konkurs. Denne gang var prisen økt til 40 spd. Ole er ved folketellinga i 1865 å finne som leilending på nedre Kjopsnes.

Vi må regne med at det var så seint som rundt 1860 at **Knut Paulsen** fra Helmo fjorden etablerte seg i Hestvika, og at han da fikk bygslet gården hos Kjelsberg. Det finnes ingen offentlige dokumenter som bekrefter dette, men at de hadde en avtale, skriftlig eller muntlig er nok temmelig sikkert. Knut var gift med **Kirsten Bannetsdtr**, også hun født i Helmo fjorden. Paret fikk ette hvert 6 barn, men bare døtrene Susanna og Kirsten skulle vokse opp. De flyttet til Helmo fjorden i voksen alder og giftet seg der. Fra tidligere hadde Knut sønnen Paul Knutsen. Det er Paul som folketellinga i 1865 hevdes å være selveier. Det er nok ikke tilfellet, men de som foretok tellinga kunne nok ha oppfattet det sånn, eller de kunne være feilinformerte. Husstanden består av Paul og hans kone Elen. De giftet

seg i 1864 og hadde ikke barn. Husstanden bestod for øvrig av Knut og Kirsten datteren Susanna som i 1863 hadde fått sønnen Peder Eiding. Faren var Knut Johnsen i Klubben. I tillegg til de nevnte bodde datteren Kirsten ennå hjemme. Familien hadde også en dreng, Per Andersen, 25 år gammel, født i Sverige.

Bruket bestod av 4 storfe, 8 måfe . Det ble sådd 1/8 tønne bygg og de satte 1 tønne potet.

I tillegg var familien eiere av 8 reinsdyr. Sammenlagt utgjør ikke dette en rent liten økonomi. Familien betegnes som fastboende, men vi må nok anta at de til en viss grad var nomadiserende eller hadde sterkt kontakt med nomadiserende familier.

Litt lenger ut, i *Klubben*, bodde i 1865 **Knut Johnsen** fra Helmo fjorden og kona **Kathrine Olsdtr** fra Jockmock. Paret hadde til da fått tre barn. Den eldste datteren hadde dødd bare 10 måneder gammel og de to andre, Ellen Anna og John Andreas var henholdsvis 4 og et år gamle. Den 10 år gamle Inger Johnsdatter var til oppfostring. Også i Klubben holdt de seg med tjenestefolk. Det var den 28 år gamle Per Andersen fra Sverige og den 16-årige tjenestejenta Marith Johnsdtr. Knut hadde betegnelsen husmann uten jord, fastboende og fisker. De hadde tre kyr, 6 sauer og sådde 1/8 tønne bygg og sådde 1 tønne poteter. Trekker vi fra reinen på bruket i Hestvika, ser vi at brukene ikke var så veldig ulik i størrelse. Senere, etter utskiftningene på 1880- tallet og diverse bruksdelinger skulle Hestvika få et betydelig større skyldøre.

I 1875 var bosettinga i Hestvika og Klubben temmelig identisk med hva den var 10 år tidligere. Paul og Elen står som "eiere". De var fortsatt barnløse og bare et år senere døde Elen. Den fem år gamle Maren Anna Nielsdtr var pleiebarn fra Helmo fjorden . Knut og Kirsten var fortsatt i beste velgående, og hos dem var dattersønnen Peder Eiding pleiebarn.

Moren Susanna hadde bodd i Helmo fjorden siden 1866 da hun giftet seg med Peder Andersen.

Det er helt tydelig at det hadde foregått en utvidelse av arealene siden 1860- tallet. I 1875 var det fortsatt tre kyr. Men bruket var utvidet til 13 sauer. Åkerlander var også utvidet sånn at de nå sådde en halv tønne bygg og satte 2 tønner poteter. I 1875 eier ikke familien rein som de hadde gjort 10 år tidligere. Årsakene kan være mange, men ser vi på utvidelsen av arealene så er det mye som tyder på at familien satset på å bli "norske" i levemåte. Og reinen kunne nok være for arbeidskrevende til at den passet inn det "nye" mønstret. En annen faktor som kan indikere fornorskning er at de i 1875 brukte yrkesbetegnelsen fisker, noe de ikke hadde gjort i 1865.

Det var først senere at brukerne fikk skjøte på gården. I 1877 kjøpte Knut Paulsen Hestvik for 240 kroner da han fikk skjøte hos Kjelsberg. Skjøtet er datert og tinglyst 9. juni 1877. Selveierstatusen til Paul Knutsen både i 1865 og 1875 var nok fiktiv, men fra 1877 var det formelle i orden. I 1885 var grenseoppgangen til Staten gjort ferdig. Og ikke lenge etter er det mye som tyder på at Knud Paulsen begynte å føle seg som en gammel mann for i 1889 ga han dattersønnen Peder Eiding Knutsen skjøte på ¼ part i gården "mot at Kjøbesummen skaffer ham det Fornødne til Livsophold og Pleie". Hva kjøpesummen var står det ingenting om.

I Klubben hadde Knut og Kathrine fått tre barn til siden vi sist var innom dem i 1865. Det var Peder Edvin og Anne Kathrine. I 1872 døde ei udøpt jente. De to eldste barna bodde også hjemme i 1875. I 1875 er det ikke foretatt noen offisiell deling av brukene, men Knud Johnsen titulerer seg som selveiende gårdbruker og fisker. Han var nok både gårdbruker og fisker, men selveier var han ikke. I 1875 hadde de to kyr, 8 sauer og satte 1 tønne poteter. Ikke

lenge etter dør Kathrine og det er vanskelig å se hva som skjer med familien. Men både Ellen Anna og Peder Edvin flytter til Hulløya der de giftet seg. Vi har ikke dokumenter på noen overdragelse fra lensmann Kjelberg til noen andre, men matrikkelen fra 1886 og senere dokumenter indikerer at Torstein Larsen fra Sogn kjøpte Klubben rundt 1880. Han står som eier ved nevnte matrikkel. Torstein Larsen vet vi lite om, men han kom til Tysfjord etter 1875. Han var født i 1826 og døde i 1908. Han kom trolig til Tysfjord hvor søstrene Sygni og Christine hadde oppholdt seg siden siste halvdel av 1850-åra. Begge ble gifte i Losvika. I 1900 har ikke Torstein noe med Hestvika å gjøre, men han bor hos søsteren Christine i Losvika. Det er grunn til å tro at Torstein overtok Klubben etter Knut Johnsen. Hvem som var drivere vet vi ikke, men i en periode kunne godt være Torstein sjøl.

I 1891 var tida kommet for et endelig generasjonsskifte i Hestvika. Paul Knutsen og Peder Knutsen overtok sammen gården som nå fikk løpenummer 192a og en skyld på 40 øre. Samtidig blir Klubben (matrikelnr. 114, løpenummer 92b) utskilt etter en skyldelingsforretning og Edvard Nilsen overtar i Klubben (skyld 20 øre). Vi vet ikke hva Edvard betalte for eiendommen, men at det var en forbindelse til Torstein Larsen er åpenbart, for i 1895 utstedte Edvard en obligasjon til Torstein for 200 kroner med pant i eiendommen.

Ved forrige århundreskifte var strukturen i Hestvika i ferd med nå sin ”endelige form”. I 1900 bodde det to familier på gården, fordelt på to boplasser. I Hestvika bodde Paul Knutsen og hans familie. Paul hadde i 1878 giftet seg på nytt med Siri Pedersdtr fra Grunnfjorden. Mellom 1878 og 1888 fikk de fem barn. Kun datteren Kristine nådde voksenalder. I 1900 bestod husstanden av Paul og Siri og barna Per Kristine og Susanna og pleiebarnet Marie Johnsdtr. Marie var født i Svolvær i 1898. Det er noe usikkert om de ennå bodde i

selve Hestvika eller om de var flyttet til Lappislauta (Låppesloukta). Ihverfall var deres økonomiske og trolig også sosiale status falt kraftig. BARNEDØD og alminnelig fattigdom hadde nok gjort livet vanskelig for Paul og Siri utover i 1890-åra. I 1895 kjøpte Sven Johnsen 2/3 av Hestvika for 400 kroner, men Sven og kona flyttet ikke til Hestvika før etter århundreskiftet. Sven, som var fra Markaryd i Sverige og kona Karen fra Nordfold forpaktet prestegårdsjorda på Kjøpsnes. I deres husstand bodde også drengen Hans Thomassen fra Hulløya. En muntlig overlevering forteller at Hans var en slags fostersønn til Sven og Karen. Skjøtet fra Paul Knutsen til Hans Edvard Thomassen ble skrevet i 1902 (gnr. 31/bnr.1) og tinglyst tre år senere. Samtidig får Svend og Karen kår hos Hans til en årlig verdi av 150 kroner. De siste årene av sine liv bodde altså Hans og Karen i Hestvika.

Paul og kona Siri endte sine dager i Lappislauta som husmenn. I kontrakten fra 1902 forbeholdt de seg retten til ”brugen af Lappislauta, nærmere begrenset, samt for sine børn forkjøpsrett”.

I Klubben hadde Edvard Nielsen fra Tørnes etablert seg tidlig på 1890-tallet. Han hadde giftet seg i 1888 med Birgitte Olsdtr fra Kjøpsnes. Mellom 1889 og 1905 fikk paret seks barn. Nils og Aslak ble værende i Klubben. Husstanden i 1900 består av de fem barna som da var født og tjenestejenta Ane Pederstdr.

SLEKTSHISTORIE FOR

HESTVIKA

Av Finn Rønnebu

1 A. Torber Harrelsen ca. 1710 – ca. 1785 (*Sildvåg* 4) g. a) 1735 m. **Beritte Nilsdtr** ca. 1718 – 1758 (*Grunnvoll* 1)

1. Margrethe 1736 – df 1785 2. Karen ca. 1741 (*Losvik* 11) 3. Guren 1743 – df 1785
4. Joen 1746 – df 1785

Paret hadde flere barn til som ikke vokste opp

g. b) 1761 m. **Brønnel Clemetsdtr** ca. 1733 - 1810

1. Elen 2/7 1761 2. Harrel 1766 – dså 3. Lars 3/10 1767 (1)

Torber Harrelsen flyttet mye med familien sin. De bodde på Grunnvoll, Sommerset, Tømmervik og Hestnes.

1. Lars Torbersen ca.1767 – 1826 (1A) g. 1792 m. **Caren Paulsdtr.**ca. 1767-1839 (Far: trolig Paul Nilsen fra Næss)

1. Erland 1792 (*Storå* 17) 2. Elen 1795
3. Anders 1798 (*Storå* 23) 4. Ane Bergitte 8/7 1801 5. Ole 31/10 1803

Familien flyttet senere til Storå

2. Knut Paulsen * ca. 1818 – 1/4 1894 (*Helmofjord*, faren het Paul Jakobsen **) g. 16/8 1840 m. **Kirsten Bannetsdtr.** ca. 1817 - (*Helmofjorden* 33)

1. Susanna 9/5 1842 (*Helmofjord* 87) 2. Jacob Paul 21/9 1845

3. Bannet Andreas 10/3 1847- dså 4. Kirsten 16/3 1848 (*Helmofjord* 105) 5. Niels 24/1 1851 – dså 6. Marith 16/8 1853 - dså

* Knut fikk sønnen Paul 31/3 1840 (4) , mor: Christina Aanonsdtr, og datteren Aasel med Inger Johansdtr. I det siste tilfellet er han "gift Mand". ** Se Hulløya 2

3. Knut Johnsen * 1836 - (*Helmofjord* 56) g. 10/10 1858 m. **Kathrine Olsdtr.**ca. 1825 – 1/5 1876 (Jockmakk, far: Ole Pedersen)

1. Kornelia 26/11 1859 – 25/7 1860 2. Ellen Anna 9/6 1861 (*Hulløy* 55) 3. John Andreas 12/9 1864 (9) 4. Peder Edvin 29/6 1867 (*Hulløy* 68) 5. udøpt jente 24/3 1871 – dså
6. Anne Kathrine 15/12 1872

* Knut Johnsen ble 30/11 1863 far til Peder Eiding. Mor var jenta Susanna Knudsdtr (2) .

4. Paul Knutsen 1840 - 23/12 1914 (2) g. a. 27/6 1864 m **Elen (Elsa) Pedersdtr.**ca.1818- 26/4 1876 (Jockmakk)

g. b 25/12 1878 m. **Siri Pedersdtr** 10/1 1851 – 12/6 1936 (*Grunnfjord* 14)

1. Erik Andreas 1878 - 20/11 1892 2. Jacob Peder 30/4 1881 – 16/11 1892 3. Kristine 14/3 1883 (12) 4. Susanna Peroline 29/1 1886 – 6/12 1945 5. Per 6/3 1888

5. Jon Andreas Andersen ca.1814- g. 18/10 1835 m. **Susanna Bannetsdtr** ca. 1809 - (trolig datter av Bannic Bannicens, se *Helmofjord* 33)

1. Iver 22/9 1842

6. Peder Iversen ca. 1820 -
(*Helmofjorden* 38) g. 27/9 1840 m. **Kirsten Pedersdtr.** ca 1810 - (far Peder Andersen)

7. John Thommesen (enkemann) ca. 1802 - (Sverige, far Thommes Johnsen) g. 1/10 1843 m. **Beret Jacobsdtr.** 21/2 1811 - (*Grunnfjord* 12)

1. Brita Kirstine 19/8 1844

9. John Knutsen 1864 – 1924 (3) g. 27/7 1891 m. **Maren Persdtr** * 7/7 1860 – 25/6 1945 (Foreldre : Peder Olsen og Elen Olsdtr)

1. Elise Jensine 17/9 1891 – 26/12 1939 2. Jakob Peder Edvin 11/2 1893 (*Straumen* 46) 3. Inga Kathrine 9/8 1895 (*Almenningen* 2) 4. Knut Egil 23/6 1898 – 3/10 1975

* *Fra før ekteskapet hadde Maren sønnen Johan Fredrik Marthin 1/9 1889, far: Laurits Andersen, Rødøy. Familien bor på Forhauan (Straumen) i 1900 og senere.*

10. Edvard Olai Nilsen 7/6 1861- 23/11 1940 (*Tørnes* 34) g. 10/7 1888 m. **Bergitte Kristine Olsdtr** 1868 – 6/1 1947 (*Kjøpsnes/Kjøpsvik* 46)

1. Ingeborg Amalie 11/5 1889 2. Signe Elise Borghild 15/2 1891 (*Indre Kjær* 28) 3. Nils Andreas Joachim 19/8 1895 (**14**) 4. Olaf Gustav Adolf 13/3 1898 (*Kjøpsvik* 102) 5. Aslak Kornelius 14/2 1900 (**19**) 6. Ida Alfild 28/8 1905 (*Kjøpsvik* 134)

* *Ida har tre fødselsdatoer i ulike kilder, to i 1905 og en i 1906.*

11. Hans Peder Mikalsen * 13/4 1874 – 26/8 1963 g. m. **Amalie Kristine Kristiansdtr.** 1874 - (*Tørnes* 39)

1. Erling Mikael Olav 14/5 1902 (*Korsnes* 14) 2. Halfdan Arhur 10/5 1904 (*Storå* 58) 3. Ragnvald August 3/5 1906 3. Ruth Kristine 17/3 1908 – 1/11 1996 4. Edith Helene 21/2 1912 - 20/2 1925 5. Trygve Johan 10/8 1915 – 29/8 1978

* *Ingen "matchter" på Hans Mikalsen i 1875 eller 1900. Paret på Storå etter 1906*

12. Nils Petter Nilsen 21/9 1871 – 22/8 1955 (Foreldre: Nils Paulsen og Marit Paulsdtr) g. 23/10 1904 m. **Kristine Karoline Paulsen** 1883 – 22/2 1966 (4)

1. Sofie Ellida Jacobine 17/6 1906 – 2/12 1993 2. Einar Nikolai 2/5 1908 – 14/5 1962 3. Klara Nilsine 25/6 1920 (**21**)

Sofie får datteren Sigrid 25/6 1930. Sigrid giftet seg i 1958 med Eilif Storø (1930) fra Herøy.

Klara fikk datteren Sylvia Peggy 5/10 1943, far: Wilhelm Strasse, Tyskland. Sylvia bor i Bodø og er gift med Alf Angel (1945)

Fam bor i Lappislauta

14. Nils Edwardsen 1895 – (10) g. 1918 m. **Therese Andersen** 1895 – (Sortland)

1. Erling Berg 26/6 1920 2. Odveig Sofie Pauline 1/8 1921 3. Einar Ole Ingolf 23/5 1927

15. Elias Andersen 1876 – 6/11 1945
(Sørfjorden 9B) g. 22/1 1903 m. **Elise
Karoline Andersdtr Aasebøstøl** 10/5
1871 – 30/8 1951 (Eid i Nordfjord, far
Anders Kristensen)

1. Aslaug Marie 25/6 1904 (*Kjøpsvik 114*)
2. Anders Halfdan 6/3 1906 3. Bergliot
Pauline Karoline 27/9 1908 (**20**) 4. Aasta
Pernille Sofie 16/10 1911

*Paret bodde på Tennstrand da Aslaug ble
født.*

16. Hans Edvard Thomassen 20/2 1880 –
6/1 1963 (Født på Hulløya, far: skipper
Hans Thomassen) g. 15/6 1903 m.
Martine Albertine Andersen 1883 –
10/12 1962 (*Sørfjorden 9B*)

1. Petra Alvilde 20/3 1904 – 24/9 1985 *
2. Solbjørg Konstance 10/9 1905 (**18**) 3.
Alfon Oskar 30/6 1910 – 16/8 1978 4.
Frithjof August Sverre 11/5 1912 – 23/9
1988 5. Roald Karsten 2/5 1914 – 22/10
1996 6. Haldis Martine 9/1 1917 (**19**) 7.
Asbjørn Eberg Karl 4/2 1920 8. Svanhild
Peroline 26/2 1922 – 14/10 1948 9. Thora
15/2 1928 - dså

*Petra ble mor til Agnes Marie 19/2 1923 .
Far Norman Nilsen (Kikvik 20). Får
sønnen Harry (Thorleif) 9/4 1933 . Far
August Augustinussen (11/5 1904), Vågan.
Paret gift i 1936.*

18. Meyer Egelund Markussen 17/9 1898
– 25/1 1989 (*Kikvik 20*) g. 15/6 1926 m.
Solbjørg Thomassen 1905 – 31/5 1979
(16)

1. Mary Eline 7/10 1926 2. Sigrid Gurine
24/5 1929 3. Tormod Egil 11/1 1933 4.
Edith 10/7 1939 4. Bjørg 19/7 1949
(*Hundholmen 50*)

*Sigrid giftet seg med Fridtjof Andersen
(Straumen 44). Paret flyttet til Narvik
Mary giftet seg i 1960 med Hjalmar
Magnussen (Ness 20B) Edith giftet seg
med Arvid Tennstrand (Tennstrand 9)
Paret bor i Asker .*

19. Aslak Edvardsen 1900 – 23/3 1968
(10) g. 8/1 1938 m. **Haldis Thomassen**
1917 – 2007 (16)

1. Gunhild Olea 4/8 1936 (*Grunnvoll 39*)
2. Torbjørn Edvard Bjarne 29/7 1939
(*Kjøpsvik 332*) 3. Rolf Hans Mariot 26/4
1942 (*Indre Kjær 34*) 4. Olav Birger 28/6
1944 Emma Anne Marie 10/11 1946
(*Kjøpsvik 363*)

Klubben

20. Asmund Kornelius Skjellnes 27/8
1902 – 22/8 1964 (Efjord) g. 1936 m .
Bergljot Andersen 1908 – 6/2 1990 (15)

1. Sonja 16/9 1938 (*Kjøpsvik 288*) 2.
Sverre Kjell 8/9 1942 (*Kjøpsvik 349*) 3.
Eli Ann 13/2 1944 (*Kjøpsvik 339*)

21. Konrad Pedersen 1910 – 1/8 1990
(*Kikvik 22*) g. 10/1 1953 m. **Klara Nilsen**
1920 – (12)

1. Judith Synøve Ellinor 18/9 1948
(*Kjøpsvik 431*) 2. Kåre Kristian 12/6 1950
3. Jan Einar 12/6 1953 4. Nils – Jakob
Inge 12/8 1955 – 5/5 1958 5. Nils Kyrre
Johan 14/1 1959

*Judith fikk døtrene Laila Karin 13/1 1968
og Ellinor 7/8 1969. Begge senere i
Sigerfjord. Kåre Kristian til Kongsberg.
Nils Kyrre til Mo.*

Familien i Kjøpsvik i 1953 og senere